

Consultatiereactie Mensen met een Missie – wetsvoorstel strafbaarstelling verheerlijking van terrorisme

1. Inleiding

Mensen met een Missie werkt wereldwijd aan de transformatie van conflict. In zestien landen ondersteunen wij lokale partners bij het tegengaan van gewelddadig extremisme, het herstellen van vertrouwen in verdeelde samenlevingen, en het voorkomen van escalatie. Ook in Nederland zijn we sinds kort, zij het nog op kleine schaal, actief. Wij kennen de kwetsbaarheid van polarisatie – en de kracht van dialoog. Juist daarom maken wij ons zorgen over dit wetsvoorstel.

2. Vage definities, grote risico's

De kernbegrippen in dit wetsvoorstel – “verheerlijking van terrorisme” en “openbare steun aan terroristische organisaties” – zijn onvoldoende afgebakend. Ze bieden ruimte voor brede interpretatie, die in de praktijk zal leiden tot rechtsongelijkheid, willekeur en uitsluiting. In ons werk ondersteunen wij mensenrechtenverdedigers, religieuze leiders, vredesactivisten en burgerbewegingen. Sommige van deze partners opereren in contexten waar het onderscheid tussen onderdrukking en verzet politiek gevoelig ligt. Het gebeurt in deze contexten geregeld dat een organisatie die strijdt tegen structureel onrecht, door een staat als “terroristisch” wordt geclassificeerd. Het geven van morele of materiële steun aan een NGO of volksbeweging is nog geen steun aan terrorisme. Dit wetsvoorstel trekt die grens niet helder – en dat maakt vredeswerk en het stimuleren van dialoog juridisch kwetsbaar.

3. Criminalisering van solidariteit en protest

De strafbaarstelling van “verheerlijking” maakt het mogelijk om publieke steunbetuigingen aan welk maatschappelijk onrecht dan ook te vervolgen, juist ook als de steun niet gericht is op geweld. Wie zich uitspreekt tegen onrecht, of zich solidair toont met de vreedzame strijd voor mensenrechten, vrouwenrechten of godsdienstvrijheid – riskeert vanwege de mogelijkheden voor het kabinet tot arbitraire invulling van wat terrorisme is, strafbaarstelling. In de praktijk zal dit vooral activisten, demonstranten, journalisten, onderzoekers en vredeswerkers treffen. Juist mensen die bruggen proberen te slaan en conflicten onder woorden proberen te brengen, worden dan doelwit. Zo wordt solidariteit strafbaar en verliest de democratische rechtsstaat haar open karakter.

4. Vergelijkbare wetgeving in autoritaire staten

Internationale voorbeelden waarschuwen ons. In landen als Rusland en Turkije wordt wetgeving tegen “verheerlijking van terrorisme” gebruikt om oppositie te onderdrukken en kritische stemmen monddood te maken. Ook in Europese landen, zoals recentelijk Duitsland en het Verenigd Koninkrijk, zien we hoe vaag geformuleerde anti-terrorismebepalingen leiden tot onrechtmatige vervolging van vreedzame demonstranten en religieuze en maatschappelijke organisaties. Het kabinet en de Nederlandse politiek moet zich hiervan distantiëren. Dit wetsvoorstel legt een repressief fundament dat in de verkeerde handen misbruikt kan worden.

5. Conclusie

Dit wetsvoorstel is ondeugdelijk, politiek riskant en moreel onverantwoord. Het criminaliseert vreedzaam activisme, ondermijnt internationale solidariteit en werkt uitsluiting en zelfcensuur in de hand. Het is overbodig – bestaande wetgeving volstaat ruimschoots om haatzaaien, opruiing en steun aan geweld strafbaar te stellen. Wij roepen het kabinet daarom op:

- Het voorstel in te trekken;
- Geen wetgeving in te voeren die de ruimte voor vreedzaam protest, (religieuze) expressie en internationale solidariteit inperkt;
- Structureel te investeren in dialoog, conflicttransformatie en geweldspreventie – in Nederland en daarbuiten.

Veiligheid ontstaat niet door het snoeren van monden, maar door het openen van werkelijk gesprek.